

FÆLLES

Æblehveps

- Æblebladhveps og æblehveps er to navne på det samme insekt.
- På Fyn var der fangst på limplader omkring 29. april.
- Afhængig af lokalitet forventes begyndende klækning i dagene 16.-20. maj.
- Det kolde vejr trækker æglægningen i langdrag. Der er sandsynligvis stadig hveps, som er i gang med at lægge æg nu under blomstringen. Følgelig vil der blive klækning af æg over lang tid og der vil gå relativt lang tid før de sidste æg klækker.
- RIMpro: brugere af RIMpro kan følge udviklingen af æblehveps i programmet. Der skal indtastes dato for første fangst på limplader.

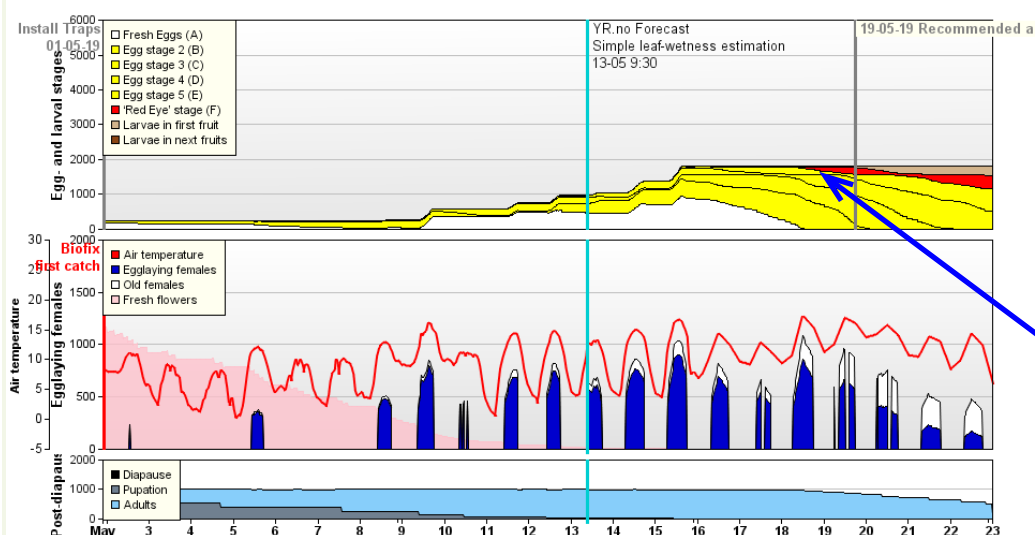

Skade af æblehveps. Store angreb kan resultere i betydelig udbyttenedgang.

INDHOLD:

FÆLLES	1
Æblehveps.....	1
Feromonforvirring og feromonfælder	2
Skurv.....	2
Meldug	2
KONVENTIONELT	4
Æblehveps.....	4
Skurv.....	4
Bægerråd.....	4
Meldug	5
Udtynding	5
Cerone	5
Vækstregulering	6
Regalis Plus og Kudos	6
Cerone og Regalis/Kudos	7
Bladgødskning.....	7
Pesticidrester	7
ØKOLOGI	8
Meldug	8
Vækstregulering	8

RIMpro-Hoplocampa Aarslev Imetos M70 - 2019

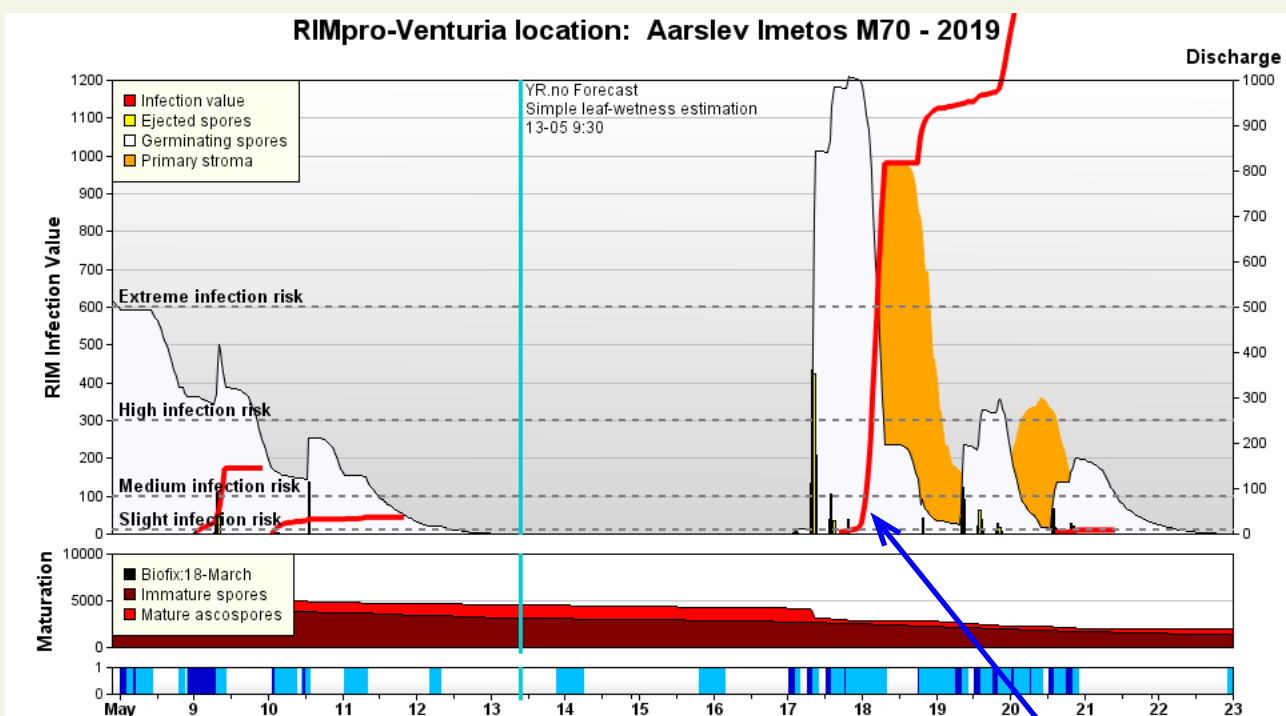
Varsling af æblehveps på Årslev. Dato for fangst på limplader er sat til 29. april. Der er udsigt til at æggene begynder at klække fra 19. maj på Årslev. Det er op til hver enkelt at vurdere tidspunktet på egen lokalitet.

Feromonforvirring og feromonfælder

- Feromonforvirring skal være oppe inden afblomstringstidspunktet i æblerne. Fra da af begynder æblevikleren som regel at sværme.
- Feromonfælder for æblevikleren skal op nu.
- Husk at til biofix i RIMpro må dato for første fangst ikke være fra plantage med feromonforvirring.
- Vi skriver i nyhedsbrevet når, der har været fangst.

Skurv

- Vejrudsigten melder om skiftende vejr sidst på ugen med regnbyger indimellem.
- **Regn om aftenen kan resultere i lang tid med bladfugtighed.**
- Sørg så vidt det er muligt for at være på forkant med sprøjtningerne.

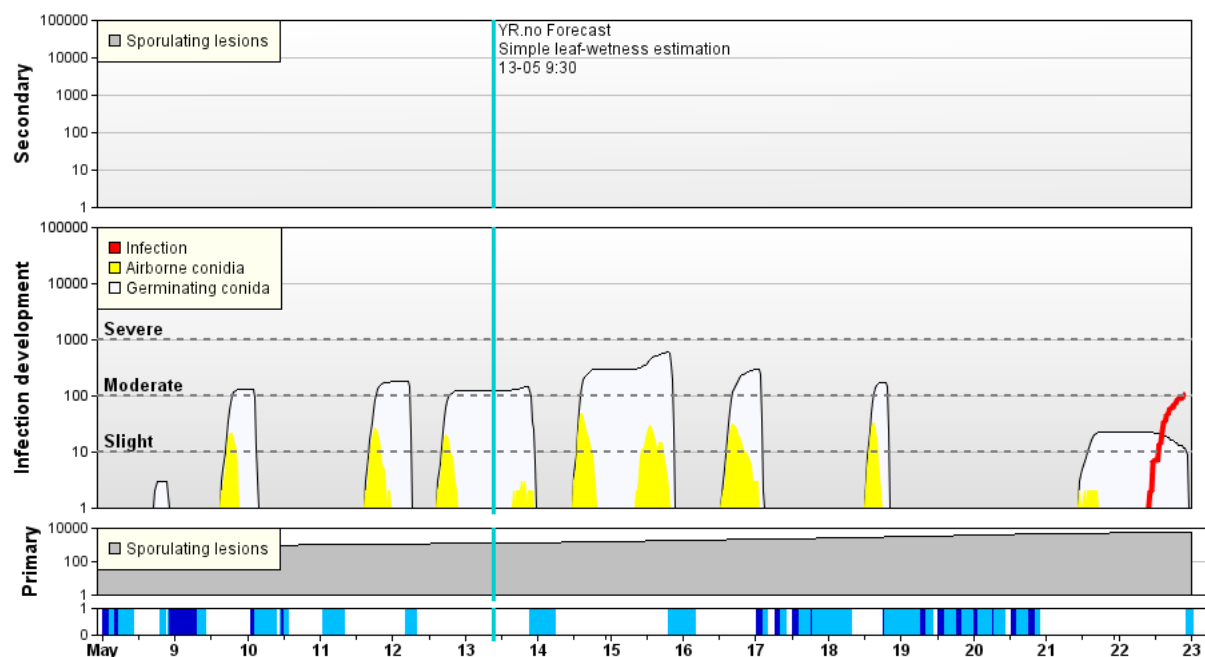
Varsling af skurv i RIMpro på Årslev. Der kan opstå høj infektionsfare ved regn og efterfølgende bladfugtighed. Varslingen fremadrettet ændrer sig i takt med vejrudsigten. Husk at **såfremt der ikke er sprøjtet forebyggende, skal der bruges midler med kurativ virkning, når infektionen er i gang (rød graf).**

Meldug

- Der meldes om lidt varmere vejr (desuden giver læforhold lidt højere temperaturer i plantagen end hvad vejrudsigten siger). Holder det stik og bliver det tørt, opstår der **fare for infektioner af meldug.**
- Klip meldugsskud væk for at reducere smittetrykket
- De nye blade, frem som kommer frem, er modtagelige for meldug.

(se varsling på næste side)

RIMpro Apple Powdery Mildew Aarslev Imetos M70 - 2019

Varsling af meldug i RIMpro på Årslev. *Ved lidt højere temperaturer og tørvejr opstår der fare for infektioner af meldug.* Varslingen fremadrettet ændrer sig i takt med vejrudsigten.

KONVENTIONELT

Æblehveps

- Forudsat at limpladen blev sat op rettidigt, kan man som tommelfingerregel gå ud fra at behandling skal overvejes, hvis der i løbet af hele blomstringsperioden fanges mere end 20 hvepse. Om der er behov for tiltag må desuden ses i sammenhæng med blomstermængde og erfaring i egen plantage, og om den røde æblebladlus er bekæmpet effektivt før blomstring.
- Husk at 1 larve kan ødelægge flere frugter i klasen.
- **Mospilan er førstevalg til bekæmpelse af æblehveps.** Mospilan er systemisk dvs. midlet virker når æggene er lagt i blomsteranlæggene og er på vej til at klække.
- Behandlingstidspunktet er, når kronbladene er faldet af i Gråsten/Discovery. Dette forudsætter selvfølgelig, at afblomstringen ikke skyldes kraftig regn/hagl, frost, svidning af ATS, vind eller andet, som får kronbladene til at falde unaturligt tidligt af.
- Afhængig af lokalitet forventes begyndende klækning i dagene 16.-20. maj. Der er sandsynligvis stadig hveps, som er i gang med at lægge æg nu under blomstringen. Følgelig vil der blive klækning af æg over lang tid og der vil gå relativt lang tid før de sidste æg klækker. Undgå derfor at behandle for tidligt. Det er op til hver enkelt at vurdere det eksakte behandlingstidspunkt på egen lokalitet.

Skurv

- Fra blomstring må Delan WG anvendes med 1 kg/ha. Ved normalt lavt smittetryk fra sidste år og såfremt der kun meldes om normale nedbørsmængder, kan doseringen uden problemer reduceres til 0,5 kg/ha. Husk at der i henhold til etiketten skal være et interval på mindst 10 dage mellem sprøjtningerne på Delan WG og 8 dage mellem sprøjtningerne på Delan Pro.
- Syllit: er uaktuel nu. I kernefrugt anvendes Syllit på de tidlige udviklingstrin, og det bedste anvendelsestidspunkt er frem til blomstring. Dette er jf. etiketten.
- Scala: Bruges i tiden frem til blomstring og under blomstringen, hvis det er glippet med forebyggende sprøjtning. Scala bør altid blandes med et middel med forebyggende virkning og så kan doseringen reduceres: Scala 0,75 l/ha + Delan 0,5 kg/ha
- Difcor: Bruges fra blomstring og fremefter. Bruges hvis det er glippet med forebyggende sprøjtning. Temperaturen skal være over 12°C, men 16°C er optimal temperatur. Midlet bruges max to døgn efter infektionsperioden begyndte. Difcor bør altid blandes med et middel med forebyggende virkning. Difcor har sideeffekt på Stemphylium (svampesygdom i pærer).

Bægerråd

- En fællesbetegnelse for nekrotiske områder (dødt væv) i blomsterenden som er forårsaget af infektion i blomstringen.
- Forårsages af forskellige svampe hvor gråskimmel (Botrytis) og frugttrækræft (Nectria) er de vigtigste.
- Undersøgelser fra Jork i årene 2008-2012 viste, at gråskimmel var årsag til lidt over 40% af infektionerne, mens frugttrækræft var årsag til knapt 40% af infektionerne. Der var årsvariation: Det ene år var der mest af den ene, et andet år mest af den anden. I 2008 og 2011 hvor gråskimmel var dominerende var det usædvanligt tørt under afblomstring. Sortens modtagelighed for kræft spiller også ind: i sorter/parceller med højt smittetryk af kræft vil frugttrækræft være årsag til mere råd.
- Merpan har virkning mod både gråskimmel og kræft, **men vi har fortsat ikke hørt nyt om an-**

søgningsbehandlingen af Merpan.

- **Scala, Switch, Signum virker kun mod gråskimmel. Dosering af Scala skal øges til 1 l/ha for at have effekt mod gråskimmel**
- **Uden Merpan bliver strategien at behandle mellem fuld blomstring og afblomstring:**
- **Gråskimmel & Skurv: hvis det er koldt og vådt: Scala 1 l/ha + Delan 0,5 kg/ha**
- **Gråskimmel: Hvis det er tørt og ikke er behov for behandling mod skurv: Signum 0,5-0,75 kg/ha**
- Varsling af frugttrækræft i RIMpro er udviklet med henblik på infektioner på skud og er ikke testet for infektioner i blomsten/frugten.

Meldug

- Det er nu, der skal fokus på bekæmpelse af meldug.
- Med den nye godkendelse må Candit kun bruges 1 gang pr sæson. Bruges Candit nu bliver frugtanlæggene beskyttet mod infektioner på et meget vigtigt tidspunkt.
- Normalt ses meldug ikke i pærer, så brug kun Candit i pærer, hvis der er erfaring for at meldug er et problem der.

Udtynding

- Læs om ATS og Cerone i [ÆblePæreNYT nr 8 2019](#)
- Tjek for frostskafer. Det er et must at tjekke for frostskafer før man udtynder! Flere er blevet overraskede over alvorlige frostskafer.
- Såfremt der er et udtyndingsbehov, er ATS stadig førstevalg til udtynding i æbler. Det kan være aktuelt at bruge ATS i denne uge på de sidste blomster i Elstar/Gala. ATS skal være i pulverform.

Cerone

- **Pt. er det ikke aktuelt at bruge Cerone, da det er for koldt til at få virkning.**
- Selvom læforhold giver nogle timer med lidt højere temperaturer om eftermiddagen i plantagen end hvad vejruisigten siger, er det stadig ikke tilstrækkeligt varmt til Cerone.
- Virkningen af er Cerone stærkt temperaturafhængig. **Ved dagtemperaturer under 15-18°C har behandling ingen hensigt. Dagtemperaturen skal minimum være over 18°C, også i dagene efter behandling. Hvis der ikke er udsigt til lunt vejr i/lige efter blomstring er det bedre at udskyde behandlingen i håb om, at det bliver bedre vejr.**
- Bemærk at med ny godkendelse af november 2018 må der til udtynding max bruges 0,25 l/ha pr behandling og max 0,5 l/ha pr. sæson til udtynding. Der må behandles til frugten er op til 30 mm i diameter.
- Clara Frijs: Erfaringen fra 2018 viser, der ikke skal bruges mindre end 0,25 l/ha.
- Æblesorter, som er svære at udtynde f.eks. Elstar og Gala skal typisk ikke have mindre end 0,25 l/ha Cerone ved forventede temperaturer på 18-20°C.
- Æblesorter, som normalt er nemme at udtynde, eller træer som plejer at have pænt junifald, bør ikke udtyndes med mere end 0,2-0,25 l/ha Cerone pr ha ved 18-20°C.
- I f.eks. Elstar og Gala kan køres på afblomstring med en blanding af ATS (12-15 kg/ha) og Cerone. Det skal være, når de allersidste blomster på årsskuddene er i blomst. Blandingen af ATS og Cerone viste sig i 2018 at være effektiv, men der var temperaturen også højere end vi pt har i udsigt.

Vækstregulering

Kontrolleret tørkestress

Hvis der er meget frostskaade, vil træerne vokse kraftigt. På lokaliteter med let jord, hvor man allerede er påbegyndt vanding, er første trin til væksthæmning at lukke for vandet.

Rodbeskæring

- Rodbeskæring er aktuelt for at holde på væksten i træerne. I de storfrugtede sorter er det også en fordel at rodbeskære for på den måde at hæmme frugtstørrelsen. Denne effekt opnås ikke ved brug af Regalis/Kudos.
- Pt er det fortsat relativt tørt, hvilket vil hæmme tilvæksten. Rodbeskæring nu under/efter blomstring er kun aktuelt på god jord på tidlige lokaliteter, hvor der er forventning om, at væksten vil løbe løbsk.
- Bladkvaliteten/træerne er mange steder mærket af kulden så ved at udsætte rodbeskæringen lidt, giver man træerne mulighed for at optage næringsstoffer.

Regalis Plus og Kudos

NB! Temperaturen skal være over 17°C. Hvis der ikke er udsigt til temperaturer over 17°C må der sigtes ind med behandling når der er dage med 15-16°C.

- Frostskaade: Læg den første behandling tidligt i blomstringen (allerede på ballon). Gentag efter ca 3 uger.
- Vækstreduktion: Start behandling omkring afblomstring, når frugtpudeskuddene er påbegyndt væksten. De nye skud må ikke være længere end 2,5-5 cm. Gentag efter ca 3 uger.
- Lav dosering på 0,5 kg/ha mindsker junifaldet uden, at væksten påvirkes markant.
- Det er muligt at nøjes med at anvende Regalis/Kudos i den nederste del af træet, hvis der kun er frostskaade nederst. Omvendt kan høje doseringer hæmme væksten af nye bundgrene, som man ellers gerne vil have til at vokse.
- Fra udlandet gøres opmærksom på at Regalis/Kudos i pærer kan modvirke blomsterknopdannelsen til næste år. I Clara Frijs vil der ved beskeden frugtsætning i år, blive dannet alt for mange blomsterknopper til 2020. Så en reduktion af blomstermængden til næste år er næppe meget negativt.

	Blomstermængde	Vækst	Tidspunkt for første behandling	Dosering
Lucas Clara Frijs	Meget frostskaade og kun få blomster	God vækst	Ballon/blomstring eller snarest derefter	0,75 kg/ha
Æbler	Meget frostskaade og kun få blomster	Kraftig vækst	Ballon/blomstring	0,75-1 kg/ha
Æbler	Pænt med blomster	Rodbeskåret kraftigt eller stammesnit	Under afblomstring	0,5 kg
Æbler	Pænt med blomster	Kraftig vækst	Under afblomstring	0,75 kg

Cerone og Regalis/Kudos

- Udbring ikke Cerone og Regalis/Kudos samtidig. Virkningen af produkterne er modsatrettet.

Bladgødskning

- Monoammoniumfosfat (MAP) 1 kg/ha tilsættes for at sænke pH i sprøjtevæsken, og samtidig tilføres lidt fosfor.
- Bladgødskning under og efter blomstring:

Blomstring	Kvælstof	Urea	1,5	kg
	Mangan	YaraVita Mantrac Pro	0,25	ltr.
Ablomstring	Kvælstof	Urea	1-2	kg
	Magnesium	Bittersalt	5	kg
	Bor	Solubor	1	kg
Dunet frugt	Kvælstof	Urea	1-2	kg
1. sprøjtning	Mangan	YaraVita Mantrac Pro	0,25	ltr.

Pesticidrester

- Pesticidrester skaber dårlig omtale. Desuden er nogle supermarkeds kæder begyndt at definere deres egne grænser for, hvad de accepterer med hensyn til indholdet af pesticidrester.
- Hvor tidligt på sæsonen man skal begynde at tænke over, hvilke midler man bruger, afhænger blandt andet af middel og plukketidspunktet. Nogle midler kan findes i frugten, selvom de er brugt før blomstring (Pirimor, Nissorun). Det er derfor ikke muligt at give garantier for at et middel brugt på et givent tidspunkt ikke kan give rest i frugten.
- Sørg for god bekæmpelse af alt, hvad der kan bekæmpes tidligt i sæsonen: Lus, larver, skurv, meldug. Dette mindsker behovet for bekæmpelse senere.
- Bruger man mange forskellige midler i løbet af sæsonen, er der risiko for at der findes mange rester ved høst. Så selvom det af hensyn til faren for resistensudvikling anbefales at veksle mellem midlerne, er dette en ulempe i forhold til restproblematik.
- Undgå at bruge hele paletten af svampemidler (Difcor, Dithane, Delan, Candit, Signum, Switch) fra blomstring og frem til høst. Signum og Switch indeholder hver især to aktivstoffer og giver derved risiko for to rester.
- Vi forventer at kunne finde rester af Regalis.
- Fosfitholdige gødninger, som f.eks. Kalium Plus, PhosFeed og Resistim giver rester af fosphonater. Delan Pro forventes også at give rester af fosfit.
- En del produkter giver ikke rester: Madex, Turex, feromonforvirring, svovl, bikarbonat, Natron, SmartFresh.
- Bladgødskning med Calcium i løbet af sommeren og frem mod høst styrker frugten mod sygdomme og giver ikke rest.

ØKOLOGI

Meldug

Ved lunt og tørt vejr er det meldug-vejr.

På dunet frugt skal svovl helst undgås, men er der meget meldug (og skurvangreb), kan man være nødt til at bruge svovl. Er det muligt at vælge en dag med lidt lavere temperatur og overskyet vejr, foretrækkes det.

Normalt ses meldug ikke i pærer, så brug kun svovl i pærer, hvis der er erfaring for at meldug er et problem i plantagen.

Fjern meldugskud for at mindske smittetrykket.

VækstreguleringVæksthæmning

Hvis der er meget frostskaade, vil træerne vokse kraftigt. På lokaliteter med let jord, hvor man allerede er påbegyndt vanding, er første trin til væksthæmning at lukke for vandet.

Rodbeskæring

Rodbeskæring er aktuelt for at holde væksten rolig i træerne. I de storfrugtede sorter er det også en fordel at rodbeskære for på den måde at hæmme frugtstørrelsen. Pt er det fortsat relativt tørt, hvilket vil hæmme tilvæksten.

Rodbeskæring nu under/efter blomstring er kun aktuelt på god jord på tidlige lokaliteter, hvor der er forventning om, at væksten vil løbe løbsk.

Bladkvaliteten/træerne er mange steder mærket af kulden så ved at udsætte rodbeskæringen lidt, giver man træerne mulighed for at optage næringsstoffer.

Maya Bojesen

Tlf. 21 71 77 57

myb@hortiadvise.dk

Hanne Lindhard Pedersen

Tlf: 87 40 66 06 / Mobil: 23 82 63 47

hlp@hortiadvise.dk

Lene Baarts

Tlf: 40 45 99 98

lba@hortiadvise.dk